

Opis symptomów krzywdzenia dzieci oraz rozpoznawanie i reagowanie.

I. Wyróżnia się następujące kategorie przemocy wobec dzieci:

1. Fizyczna – są to wszelkiego rodzaju działania bezpośrednie z użyciem siły, których wynikiem jest nieprzypadkowe zranienie, np. szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, użycie broni,
2. Psychiczna – prowadząca głównie do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystuje mechanizmy psychologiczne np. poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, wyśmiewanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi,
3. Wykorzystywanie seksualne – ten rodzaj przemocy to każdy rodzaj zachowania skutkującego niechcianym kontaktem w sferze seksualnej, który może przybierać formę fizyczną, werbalną i pozawerbalną. Osoba, która stosuje ten rodzaj przemocy ma na celu poniżenie drugiej osoby i odebranie jej godności.
4. Zaniedbywanie – czyli stałe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych np. brak opieki i uniemożliwianie zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych (związanych z higieną, snem, oraz jedzeniem).

II. Oznakami przemocy wobec dzieci mogą być:

1. Zauważalne obrażenia ciała, których pochodzenie trudno wyjaśnić (np. siniaki, stłuczenia, rany otarcia, blizny),
2. Dziecko cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle głowy, brzucha, mdłości itp.,

3. Ślady na ciele mają charakterystyczny kształt odcisku dłoni, palców czy przedmiotów, szczypania, drapania, gryzienia, duszenia a obrażenia są w różnej fazie gojenia,
4. Wyjaśnienia podawane przez dziecko dotyczące obrażeń wydają się, niemożliwe, niewiarygodne, niespójne itp. a dziecko często je zmienia,
5. Dziecko boi się rodzica/opiekuna,
6. Dziecko nadmiernie szuka kontaktu z innym dorosłym czyli tzw. „lepkość” dziecka,
7. Dziecko jest bierne, uległe, wycofane, przestraszone, depresyjne itp. lub zachowuje się agresywnie i/lub buntuje się,
8. Dziecko mówi o przemocy,
9. Dziecko jest brudne i/lub nieprzyjemnie pachnie,
10. Dziecko jest rozbudzone seksualnie nieadekwatnie do wieku.

III. Co powinno zwrócić szczególną uwagę?

1. Rodzic (opiekun) podaje nieprzekonujące i/lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnienia przyczyn obrażeń/zachowania dziecka,
2. Rodzic (opiekun) zachowuje się agresywnie,
3. Rodzic (opiekun) mówi o dziecku w negatywny sposób; ciągle obwinia, poniża i strofuje dziecko,
4. Rodzic (opiekun) nie interesuje się leczeniem dziecka,
5. Rodzic (opiekun) neguje potrzeby dziecka,
6. Rodzic (opiekun) przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z dzieckiem,
7. Rodzic (opiekun) poddaje dziecko surowej dyscyplinie i/lub jest nadopiekuńczy lub zbyt pobłażliwy lub odrzuca dziecko,
8. Rodzic (opiekun) ma zaburzony kontakt z rzeczywistością - np. reaguje nieadekwatnie do sytuacji lub wypowiada się niespójnie).

IV. Podejmowanie działań i ważne informacje:

1. Należy mieć na uwadze, że być może jesteś jedyną osobą, która zauważyła lub otrzymała informację, że dziecko potrzebuje pomocy,

2. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przemoc wobec dziecka to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste dziecka, a w szczególności narażające je na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające jego godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jego zdrowiu fizycznym lub psychicznym, jak również wywołujące cierpienia i krzywdy,
3. Należy pamiętać, że krzywdzenie dziecka może przyjmować różne formy, które z reguły współpracują ze sobą. Wszystkie mają krótko i długoterminowe, znaczące konsekwencje dla rozwoju fizycznego, poznawczego, emocjonalnego i społecznego dziecka,
4. Podjęcie interwencji nie jest prostą decyzją nawet dla osób doświadczonych w jej prowadzeniu. Podejmowaniu działań towarzyszy niepewność a także wiele obaw i wątpliwości, które są naturalne,
5. Jedynie 2-6% dzieci fałszywie oskarża rodziców (opiekunów) o przemoc, natomiast aż 75% dzieci stara się ochronić sprawców utrzymując, że nie są krzywdzone – są to wyniki z międzynarodowych danych.

V. Występują trzy najważniejsze zasady interwencji, mianowicie:

1. Zmień swoje myślenie z toru: „Jakie skutki dla rodziców i dziecka może mieć moja interwencja oparta na błędnych przesłankach?” i skieruj je na tor: „Jakie skutki dla faktycznie krzywdzonego dziecka może mieć niepodjęcie przeze mnie interwencji?”,
2. Interwencja jest procesem, który ma na celu doprowadzenie do zmiany sytuacji dziecka i zatrzymanie krzywdzenia; samo zainterweniowanie już tę zmianę uruchamia,
3. Nie interweniuj samotnie i powiadom przełożonego.

